

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Esityksen tavoitteina on mm. lisätä tehokkuutta ja kustannussäästöjä julkisissa hankinnoissa sekä lisätä laadukkaiden julkisten palvelujen turvaamista. Perusteluista ei käy ilmi, saavutetaanko näitä tavoitteita valituilla keinoilla ja millaisia vaikutuksia lailla olisi. Myöskään vaihtoehtoja sääntelylle ei ole tuotu esiin.

Etelä-Karjalan liitto näkee sidosyksikköjen käytölle vahvana perusteena tehokkuuden ja kustannussäästöt sekä laadukkaiden julkisten palvelujen turvaamisen verrattuna tilanteeseen, jossa julkisia hankintoja toteutettaisiin omin voimin, pieninä erinä tai yhteishankintoina toiminnallisesti erillisinä kokonaisuuksina tai palvelut tuotettaisiin kokonaan itse. Jos pienissä kunnissa ja kuntayhtymissä sidosyksiköiden käyttöä rajoitetaan lakiesityksen mukaisesti, tehokkuus ei ainakaan lisääny, mutta kustannukset kasvavat, yhteistyö- ja skaalahyödyt menetetään ja hallinnollinen taakka kasvaa.

Hankintalaissa säädetään jo nykyisin rajoituksista sidosyksikköjen mahdollisuuteen toimia markkinoilla ja kilpailulaissa on lisäksi säännökset kilpailun tasapuolisuuden turvaamisesta julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä. Tämän perusteella on vaikea nähdä, että sidosyksiköiden toiminta olisi yleisesti suuri ongelma ja ne kilpailisivat jatkuvasti markkinoilla yrittäjäriskillä toimivien yritysten kanssa. Sidosyksiköt ovat itse myös hankintayksiköjä, jotka kilpailuttavat tarvitsemiaan palveluja ja tuotteita avoimilla markkinoilla.

Hankintalain muutosesityksen 2 § 2:ssä mainitun tavoitteen mukaan "Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa." Sidosyksiköt ovat yksi tapa hyödyntää yhteistyömahdollisuuksia julkisissa hankinnoissa ja niiden käyttö liittyy ennen muuta kuntien itsehallinnolliseen oikeuteen päättää palveluidensa järjestämisestä. Jos sidosyksiköiden roolia katsotaan vain hankintalain näkökulmasta, asettuvat kunnat ja kuntayhtymät palveluiden järjestämistapojen vaihtoehtoissa hyvin eriarvoiseen asemaan. Sidosyksiköiden perustaminen tukipalveluiden järjestämiseksi on tähdännyt varten vasten kustannusten hallintaan, osaamisen turvaamiseen ja pienten organisaatioiden haavoittuvuuksien vähentämiseen.

Sidosyksiköiden avulla voidaan selkeästi vähentää tarjouskilpailujen hallinnollisia tehtäviä. Paluu tilanteeseen, jossa erityisesti pienet kunnat ja kuntayhtymät joutuisivat jälleen kilpailuttamaan itse tai yhteishankintoina tai perustettavien yhteishankintayksikköjen avulla monia tukipalvelujaan, lisää kilpailuttamisen hallinnollista taakkaa ja todennäköisesti myös sopimuskumppaneiden määrää. Usean palveluntuottajan toiminnan yhteensovittaminen kokonaisuudeksi ja sopimusten valvonta lisääisi tilaajan resurssitarpeita ja hankintojen volyymihyötyjä olisi vaikea saada aikaan.

Esityksen tavoitteena on helpottaa pienten ja keskisuurten yritysten osallistumista tarjouskilpailuihin. Hankintojen osiin pilkkominen saattaa tätä tavoitetta toteuttaa. Monet sidosyksiköissä tuotetut kuntien ja kuntayhtymien tukipalvelut edellyttävät kuitenkin suurten kokonaisuuksien hallintaa ja erittäin hyvää jatkuvuudenhallintaa häiriötilanteissa sekä turvallisuusnäkökohtien huomioon ottamista. Tarjouskilpailuissa asetetut vaatimukset sekä tarjoajalle että tarjottavan palvelun laadulle nostavat pienten ja keskisuurten yritysten kynnystä osallistua tarjouskilpailuihin. Pienten yritysten osallistuminen julkisten hankintojen kilpailutuksiin on hankintojen vaativuuden ja hankintamenettelyn monimutkaisuuden vuoksi usein vaikeaa. Kustannustehokkuudessa, jatkuvuuden hallinnassa ja turvallisuusnäkökohtien huomioimisessa

niiden kyvykkyydet eivät välttämättä riitä julkisen sektorin vaatimustason täyttämiseen. Vaatimustaso osallistumiselle myös nousee, jos hankintalain muutosehdotukset tulevat voimaan. Laadukkaiden hankintojen tekemisen näkökulmasta vaatimustasoa ei kuitenkaan ole aiheellista madaltaa. Muutosehdotuksen yhteydessä olisi ollut tarpeen nostaa kansallisesti asetettuja julkisten hankintojen kynnyksarvoja.

Esitetyn uudistuksen myötä on vaarana menettää paljon paikallisosaaamista ja ymmärrystä siitä, kuinka palvelut on parasta eri alueilla järjestää ottaen huomioon toimijoiden erityispiirteet ja tarpeet. Pienille, sidosyksikköjen alihankkijoina toimineille paikallisille yrityksille esitetty uudistus voi aiheuttaa tilanteen, jossa ne kuihtuvat pois markkinoilta suurempien toimijoiden vallatessa markkinaa.

Etelä-Karjalan liitto toteaa, ettei hankintalain muutosehdotuksella saavuteta asetettuja tavoitteita kustannussäästöistä eikä sidosyksikköjen käytön tiukentaminen kilpailun lisäämisen keinona ole toimiva.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

Ehdotetut ratkaisut ovat pääosin oikeansuuntaisia. Tarkempia kantoja olemme esittäneet jäljempänä.

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

Ehdotukset edistävät hankinnan huolellista valmistelua ja markkinakartoituksen käyttöä. Kilpailutukseen osallistuminen voisi lisääntyä, mutta samalla myös muutoksenhaut markkinaoikeuteen.

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

Kun hankintojen osiin jakamatta jättämisestä tulee valitusperuste, se lisää todennäköisesti valituksia markkinaoikeuteen. Perusteet poiketa hankinnan jakamisesta osiin ovat melko kattavat, mutta mikä on markkinakartoituksen tai muun selvityksen riittävä sisältö poikkeamisperusteen osoittamiseksi? Sen toteaminen jäänee oikeuskäytännön tehtäväksi.

Hankinnan keskeyttämisen pakollisuus ja uudelleen kilpailuttaminen yhden tarjouksen tilanteessa ei välttämättä tuota enempää tarjouksia. Jos huolellinen markkinakartoitus on kertaalleen tehty, ja tarjouksia tulee siitä huolimatta yksi, hankinnan keskeyttämiseen ei tulisi olla velvollisuutta, vaan se tulisi olla hankintayksikön harkinnassa, kuten tälläkin hetkellä. Uudelleen kilpailuttaminen lisää hankintamenettelyyn kuluvaa aikaa ja hallinnollista taakkaa. Valitusoikeuden laajentaminen lisää niitä edelleen.

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Ehdotus ei ole tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen vain valtavalla lisätyöllä ja -kustannuksilla. Julkinen sektori on nimenomaan tehokkuussyistä järjestänyt etenkin tukipalvelutuotantoon sidosyksiköiden avulla. Hankintatarpeiden yhdistäminen tuo myös volyymihyötyjä ja sitä kautta kustannustehokkuutta.

Ei ole millään tavalla tarkoituksenmukaista rikkoa monelle pienemmälle kunnalle ja kuntayhtymälle äärimmäisen luotettavaa ja tehokasta tapaa tuottaa tukipalvelujaan pilkkomalla sidosyksikköyhtiöitä ja rajaamalla pienten omistusosuuksien omistajat pois yhtiöistä. Hahmoteltu lakiesitys kohtelee syrjivästi etenkin pieniä kuntia ja kuntayhtymiä, joiden on mahdotonta pysyä sidosyksikköyhtiöissä mukana tai joiden perustamat uudet sidosyksikköyhtiöt eivät olisi markkinavoimaltaan riittäviä. Järjestely tuottaa merkittävät muutuskustannukset ja saavutettuja mittakaavahyötyjä menetetään, jos hankintavolyymit pienenevät.

Yhdymme KKV:n eriävään mielipiteeseen siitä, että kaavamaisesti laintasoisesti määrätty 10 %:n vähimmäisomistusosuusvaatimus sidosyksiköstä ei ota huomioon maakuntien erilaisia olosuhteita sidosyksiköiden käytölle eikä erilaisia sidosyksiköitä. Ehdotuksessa ei myöskään löydy perustetta sille, miksi juuri 10 %:n vähimmäisomistusvaatimus on valittu.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Tällä hetkellä esim. Etelä-Karjalassa Meita Oy sidosyksikkönä maakunnan kunnille, kuntayhtymille ja hyvinvointialueelle tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluita yhden luukun periaatteella. Yhtiö huolehtii palvelukokonaisuuden tietoturvallisuudesta sekä on mukana omistajien yhteisissä alueellisissa varautumis- ja turvallisuuselimissä sekä yhteistyön ja työllisyyden kehittämishankkeissa. Yhteensopivat tietojärjestelmät, koko maakunnan kattavat yhteiset runkoverkot ja konesalipalvelut sekä korkeatasoiset kyberturvallisuuspalvelut omistajille ovat etuja, jotka menetetään, jos palveluntuottajia ja sopimuskuppaneita on useita. Pahimmassa tapauksessa sidosyksikkösääntely johtaisi takaisin tilanteeseen, jossa kuntasektorilla olisi jälleen käytössä huomattava määrä erilaisia ja eritasoisia tietojärjestelmiä ja palveluntuottajia. Näemme varsinkin nykyisessä turvallisuusympäristössä tässä huomattavia riskejä.

Suuremmille kunnille ja hyvinvointialueille lakimuutoksesta aiheutuvat omistusjärjestelyt sidosyksiköissä eivät liene ongelma, mutta pienille kunnille ja kuntayhtymille ne voivat olla vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa raskaita. Itäisessä Suomessa moni keskikokoinen kaupunkikin on tosin todennut, että vaadittu 10 %:n vähimmäisomistusvaatimus on heille käytännössä mahdoton toteuttaa.

Huomattavassa osassa sidosyksiköitä osakkaita on alle 10 ja niiden omistusosuudet eivät välttämättä täytä ehdotettua 10 %:n omistusosuusvaatimusta. Vähimmäisomistusvaade johtaa turhiin omistusjärjestelyihin ja lisäkustannuksiin yhtiöiden omistajille. Toisaalta useiden omistajien yhtiöissä pienosakkaiden omistusosuuden nostaminen vähimmäistasolle on varsinkin pienten kuntien kannalta mahdoton. Muutuskustannukset olisivat mittavat, mihin varsinkaan Etelä-Karjalan jyrkän ja äkillisen rakennemuutoksen alueen kunnilla ei ole varaa. Yhtiöihin voisivat omistajina jäädä vain suuremmat omistajat.

Sidosyksiköiden käyttö voisi edelleen jatkua monissa suuremmissa kunnissa ennallaan, mutta tämä palveluiden järjestämismahdollisuus hankaloituisi huomattavasti pienissä kunnissa ja kuntayhtymissä. Omistuksen vähimmäisosuuden määrääminen lailla puuttuu järeästi voimassa

oleviin osakas- ja palvelusopimuksiin, sopimusvapauteen ja omistuksensuojaan sekä kohtelee kuntien itsehallinnon näkökulmasta eri tavoin erikokoisia kuntia palvelujen järjestämistavoissa.

Yksi syy sidosyksiköiden käyttöön on tehostaa palvelujen sujuvaa järjestämistä. Jos sidosyksikköhankintojen mahdollisuus poistuu vähimmäisomistusosuuden jäädessä vajaaksi, kuntien ja kuntayhtymien on järjestettävä uudelleen koko hankintatoimensa. Monesti hankintojen laaja-alaista sisältö- ja prosessiosaamista on pienissä hankintayksiköissä liian vähän. Niillä ei yksinkertaisesti ole taloudellisia resursseja huolehtia riittävästä, hankintoihin keskittyvän henkilöstön rekrytoinnista ja hankintaosaamisen lisäämisestä. Hankinta-asiantuntijoiden rekrytointi pieneen kuntaan tai kuntayhtymään saattaa osoittautua haastavaksi tehtäväksi. Pienet kunnat ovat taloudellisesti siinä tilassa, etteivät ne voi lisätä henkilöstöään tai panostaa lisää hankintaosaamiseen.

Hankintojen monimutkaisuus vaatii asiantuntijaosaamista. Tällaista osaamista on kertynyt paljon sidosyksiköihin, kun ne itse ovat kilpailuttaneet hankinnoistaan huomattavan osan. Kilpailuttamisen menettelyn hallinta, markkinoiden tuntemus ja sopimusehtoihin liittyvä substanssiosaaminen takaavat hankintojen tehokkuus- ja sujuvuusvaatimuksia sekä ostajan että toimittajan näkökulmasta. Sidosyksiköiden asiantuntemus toimialastaan ja riittävät henkilöstöresurssit tukevat myös pienten kuntien ja kuntayhtymien riskien- ja jatkuvuudenhallintaa esim. ICT-hankintoihin liittyvien kyberturvallisuusuhkien varalta.

Usein kasvukeskusten ulkopuolella tarjonta on keskittynyttä eikä tarjouksia saada riittävästi todellisen kilpailun aikaansaamiseksi. Ostajataho jää "ota tai jätä" -asemaan neuvotteluvoimaltaan vahvemman toimijan kanssa, varsinkin silloin, jos tarjouksia saadaan vain yksi. Tarjouksia ei ehkä saada yhtäkään. Edes kilpailutuksen uusiminen ei välttämättä tuo tähän apua. Jos sidosyksikköhankintoja ei voi käyttää, pienen kunnan tai kuntayhtymän asema sopimusneuvotteluissa on tukala, jos vastapuolena on kansainvälinen tai valtakunnallinen palveluntuottaja, jonka toimintaa ohjaa vaatimus voitontavoittelusta ja osingonjaosta. Vaikean tarjontatilanteen alueellamme koki viimeisen reilun vuoden aikana Lemi, joka ei talous- ja palkkahallinnon palvelujen kilpailutuksessa onnistunut viemään kilpailutusta loppuun hyväksyttävien tarjousten vähäisyyden tai niiden puutteen vuoksi.

Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?

Meita Oy tuottaa Etelä-Karjalan liitolle tukipalveluja talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tieto- ja viestintätekniikan järjestelmä- ja infrastruktuuripalveluita. Yhtiö huolehtii palvelukokonaisuuden tietoturvallisuudesta sekä on mukana omistajien yhteisissä alueellisissa varautumis- ja turvallisuuselimityksissä sekä yhteistyön ja työllisyyden kehittämishankkeissa. Omistusosuutemme yhtiöstä jää alle 10 %:n. Tukipalvelujen tuotanto siirrettiin aikoinaan (Meita Oy:n edeltäjän maantieteellisesti pienemmällä alueella Etelä-Karjalassa toimineen) Saita Oy:öön nimenomaan kustannussäästöjen, riittävän osaamisen ja luotettavan palvelujärjestelmän turvaamiseksi. Samalla torjuttiin henkilöstöresurssien vähäisyydestä johtuvaa pienen organisaation toiminnan haavoittuvuutta. Oman kokemuksemme mukaan kooltaan suurempi (Saita -> Meita) alueellinen tukipalveluyhtiö on kyennyt entisestään parantamaan palvelua sekä paremmin varmistamaan riittävän osaamisen ja palvelujen luotettavan toimivuuden.

Jos Etelä-Karjalan liitto ei voisi enää hankkia palveluja Meitalta, kaikki talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tieto- ja viestintätekniikan palvelut jouduttaisiin järjestämään uudestaan. Organisaatioon olisi hankittava lisäresursseja palvelutuotantoon ja hankintojen toteuttamiseen huolimatta siitä, että hankintoja tehtäisiin yhteishankintoina tai yhteishankintayksiköiltä.

Resurssitarve olisi arviolta 3 henkilötyövuotta taloushallinnon, tietotekniikan, tietojärjestelmien ja hankintojen asiantuntijatehtäviin. Meitan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan olemme lisäksi sopimuksen päättymisen yhteydessä korvausvelvollisia palvelutuotantomme investoiduista laitteista, kehitysmenoista ja kapasiteettipalveluista. Verrattuna nykyiseen Meitalta hankittujen palvelujen arvoon pelkästään henkilöstökustannukset nostaisivat kuluja 15–20 % samaan aikaan kuin pienet kuntayhtymän jäsenkunnat painisivat saman kustannusten nousupaineen kanssa. Lisäkustannuksia syntyy menetettyjen skaalaetujen kautta merkittävästi. Pysyvien kustannusten lisäksi palvelujen uudelleen järjestelystä ja pystyttämisestä syntyisi merkittäviä kertaluonteisia muutuskustannuksia. Pienen kunnan (mihin Etelä-Karjalan liitto voidaan rinnastaa) muutuskustannukset ovat Meitan toimesta arvioitu olevan vähintään 1,2 milj. euroa. Se on hyvin huomattava summa suhteutettuna organisaation 3,2 milj. euron toimintakuluihin. On hyvin epätodennäköistä, että saisimme kuntien maksuosuuksiin tarvittavat lisäykset henkilöresurssiemme kasvattamiseen. Oma kysymyksensä on myös se, olisiko pieniin kuntiin ja kuntayhtymiin mahdollista saada tarvittavaa osaamista rekrytoimalla ja millä hinnalla. Jos tarvittavan osaamisen rekrytointi ei onnistu, vaarantaa se lakisääteisten palvelujemme tuottamisen.

Samalla purkautuisi koko maakunnan kattava yhteistyö ja yhtenäiset ratkaisut monella tavalla kriittisessä ICT-arkkitehtuurissa. Suurempien hankintavolyymien menettämisestä kärsisivät etenkin maakunnan liiton kaltaiset pienet hankintayksiköt.

Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)

Todennäköisesti yhtiö joutuisi pilkkomaan toimintansa. Ei kuitenkaan ole todennäköistä, että Etelä-Karjalan liitto pääsisi mukaan edes pilkkottuun yhtiöön, vaan osa toiminnasta pyrittäisiin ottamaan takaisin omaan tuotantoon. Hankinnoissa pyrittäisiin hyödyntämään yhteishankintoja ja yhteishankintayksiköjä. On kuitenkin epävarmaa, pystyisimmekö huolehtimaan tukipalveluistamme samantasoisesti, miten sidosyksikkö on niitä toteuttanut.

Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

Käsityksemme on, että muutos ei toisi taloudellisia eikä toiminnallisia hyötyjä. Kustannukset kasvaisivat väistämättä ja yhteistyöhyödyt menetettäisiin. Muutokseen voi sisältyä myös ennakoimattomia riskejä. Sääntelyn hyötyjä ja haittoja on välttämätöntä tarkastella riittävän perusteellisesti vaikuttavuusarvioinnissa.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutokseen tarvitaan?

Ehdotetut siirtymäajat ovat liian lyhyet. Toiminnan järjestämisen suunnittelu ja päätöksenteko, aikataulut, neuvottelut sekä jäsenkuntien että sidosyksikön kanssa muutoksista, sopimusten irtisanomiset, rekrytoinnit ja uudet kilpailutukset vievät vähintään 3 vuotta aikaa. Todennäköisesti siirtymää olisi tehtävä vaiheittain, jolloin siirtymäaika tulisi olla ainakin viisi vuotta.

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Sidosyksiköiden omistusosuus määräytyy hyvin usein kunnan asukasmäärän tai palvelujen käytön mukaan. Olisi kohtuutonta, että pienten kuntien ja kuntayhtymien omistusosuus määrättäisiin samansuuruiseksi kuin huomattavan suuren kunnan. Sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen olisi välttämättä säädettävä poikkeuksia. Pienten kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu omistusosuus sidosyksiköstä ja niiden yhteisen edustajan valitseminen yhtiön hallitukseen pitäisi olla peruste sidosyksikkösuhteelle, vaikka yhteenlaskettu omistusosuus jäisi alle 10 %:iin. Pienten kuntien ja kuntayhtymien määrittelyssä voidaan ottaa huomioon esim. kunnan/kuntayhtymän henkilöstömäärä. Esimerkiksi Etelä-Karjalan liiton henkilöstömäärä on alle 30.

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

Ehdotetut lisäykset ovat tarpeellisia. Ne korostavat tarjoajan kyvykkyyttä toimia häiriötilanteissakin luotettavasti. Pienten yritysten näkökulmasta vaatimustaso kasvaa. Sidosyksiköt ovat omistajiensa ohjauksessa pakotettuja jo nyt ottamaan toiminnassaan huomioon julkisen hallinnon jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen periaatteet.

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?

Hallinnollisen taakka todennäköisesti hieman pienenee. Toisaalta tarjoajan soveltuvuudesta varmistuminen muutenkin kuin tarjoajan vakuutuksella on kuitenkin tarpeen.

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ilmoitusmenettelyjen muutokset selkeyttävät hankintayksikön velvollisuuksia, mutta tuottavat jonkin verran lisää työtä.

Muut huomiot